

ЗАКОН ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИ ПЛАЌАЊА

“Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/01, 42/03, 47/03, 40/04, 70/06, 126/06, 60/07, 88/08, 133/09, 171/10, 185/11 и 6/12

Важи од 21.01.2012 година

Член 1

Со овој закон се уредува воведување и користење на фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања.

Член 2

Даночните обврзници кои вршат промет на добра и промет на услуги за кој плаќањето не се извршува по банкарски пат (во натамошниот текст: готовински плаќања), должни се да воведат и користат одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања и задолжително да издаваат сметка за извршениот промет, односно услугата (во натамошниот текст: фискална сметка).

За даночните обврзници кои вршат промет на добра и услуги на зелените пазари набавката на одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања ја врши трговецот кој организира зелен пазар на кој се врши трговија на големо и мало.

Член 3

Фискалниот систем на опрема се состои од: фискална апаратура и од интегриран автоматски систем за управување.

Фискалната апаратура се состои од:

- електронски каси со фискална меморија;
- фискални принтери;
- електронски системи со фискална меморија за регистрирање на прометот на нафтени деривати на мало преку сметачки средства за количината и потрошокот на течни горива (бензиски пумпи,плински пумпи и сл.) и
- читач на платежни картички.

Интегрираниот автоматски систем за управување е систем за постојана електронска комуникација на трговскиот објект со Управата за јавни приходи за секојдневно автоматско пренесување на податоци во вид на дневен финансиски извештај.

Член 4

Фискална сметка, во смисла на овој закон, е документ со кој се потврдува плаќањето на цената на доброто, односно услугата издадена од фискална апаратура.

Фискална сметка се издава на купувачот на доброто, односно на корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата.

Ако на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му се издаде фискална сметка, нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.—*Се укинува со Одлука на Уставен суд У.бр.236/2006 од 02.05.2007 година-Сл. весник на РМ број 60/16.05.2007 година.*

По исклучок од став 2 на овој член, при дилерска трговија, даночниот обврзник фискалната сметка ја издава на дистрибутерот, кој е должен да ја врати на купувачот при плаќањето на цената на доброто.

Член 5

Фискалната сметка, даночниот обврзник е должен да ја издаде во форма и содржина пропишана од министерот за финансии.

Сметка која не ги содржи задолжително пропишаните елементи не се смета за фискална сметка.

Член 6

Купувачот на доброто, односно корисникот на услугата е должен да побара фискална сметка и истата да ја чува до 15 метри од напуштањето на местото на прометот на доброто, односно на услугата, заради контрола.

Кога местото на прометот на добро, односно услуга се наоѓа во заеднички простории со други објекти, на пазар или во состав на трговски комплекс, како место на напуштање се смета напуштањето на објектот од заедничките простории, пазарот односно трговскиот комплекс.

Член 7

Даночниот обврзник е должен, на видно место, да постави соопштение со кое го информира купувачот на добро, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка.

Ако даночниот обврзник од ставот 1 на овој член, на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му издаде фискална сметка, купувачот на доброто односно корисникот на услугата нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.

Член 8

Фискална сметка се состои од бонов и контролен траг кои се идентични и се запишуваат истовремено . Исечок од боновиот траг се дава на купувачот на добро, односно на корисникот на услуга, а контролниот траг го задржува даночниот обврзник.

Даночниот обврзник е должен контролниот траг од фискалната сметка да ја чува во објектот пет години од датумот на последната операција.

Член 9

Обврската да се воведи и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања, не се однесува на:

- даночни обврзници кои данокот од доход за приходите од вршење на дејност го плаќаат според паушално утврден нето приход, освен таксистите;
- лицата кои не се трговци за прометот на непререботено и сопствено земјоделско производство што го вршат на тезги на пазари, како и надвор од пазарите;
- физички лица кои издаваат под закуп стамбен или деловен простор;
- лицата кои вршат дејности во објекти што се наоѓаат во населени места со број на жители под 300 луѓе и кои се сместени во високопланински и тешко достапни места со исклучок на туристички места ;
- лицата кои вршат улична продажба на весници и списанијакоппортерска продажба;
- лицата кои вршат улична продажба на лозовите што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот инстант лотарија како и на картичките што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот томбола; и
- лицата кои извршуваат континуиран промет, за кои издаваат сметки и за кои се предвидени последователни плаќања (испорака на струја, вода, телефонски услуги, греење и ладење и друго).

Член 10

Во случај на враќање на добро, при рекламација или при грешно преклопување (сторна трансакција) се издава документ касова сметка за сторна трансакција.

Документот од став 1 на овои член ја пропишува министерот за финансии.

Член 11

Даночниот обврзник е должен да монтира, воведи во користење и да ја користи фискалната апаратура или интегрираниот автоматски систем за управување од самото пуштање на објектот во употреба.

Даночниот обврзник е должен да воведи и да користи фискална апаратура за секое работно место од каде што се извршува прометот на добра или услуги кои

готовински се наплатуваат.

Во објекти, во кои се вклучени за користење една или повеќе од една фискална апаратура, податоците од вклучувањето на секоја апаратура се регистрираат на книгата за дневните финансиски извештаи.

Даночниот обврзник е должен да води книга за дневни финансиски извештаи.

Формата и содржината на книгата за дневни финансиски извештаи од ставот 4 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 12

Забранет е прометот на добро или услуга кој не се врши преку монтиран и воведен во користење систем на фискална опрема, освен во случаите кога е потребен ремонт или поправка на фискалната апаратура, а обврзникот не е должен да поседува резервна фискална апаратура.

Во случаите од став 1 на овој член, даночниот обврзник е должен за извршениот промет на добра или услуги да издава парагон блок и да води итна сметководствена книга заверена од Управата за јавни приходи.

Член 13

Даночниот обврзник чиј просечен промет надминува 5.000 ЕВРА воденарска противвредност во рамките на тримесечниот период, со исклучок на даночните обврзници кои вршат промет на нафтени дериват на мало (бензиски пумпи), е должен да закупи и регистрира резервна фискална апаратура, која се користи во случај на оштетување и ремонт на главната фискална апаратура.

Пресметувањето преку резервна фискална апаратура се извршува секојдневно.

Член 14

Заради правилно евидентирање на прометот даночниот обврзник е должен фискалните апарати да ги чува и одржува во исправна состојба.

За функционално и техничко одржување на фискалните апарати, даночниот обврзник е должен да склучи договор со овластениот дистрибутер на фискален систем на опрема од кого е набавена опремата.

Член 15

За соодветен модел на фискална апаратура, односно за интегриран автоматски систем на управување се издава дозвола за негово одобрување за користење, на начин и постапка пропишана од министерот за финансии.

За дозволата од став 1 на овој член се плаќа надоместок.

Висината на надоместокот од став 2 на овој член ја пропишува Владата на Република Македонија.

Член 16

Производителот на соодветен модел на фискална апаратура, односно на интегриран автоматски систем на управување должен е да обезбеди:

- Банкарска гаранција во висина од 500.000 американски долари;
- редовно резервни делови, техничка помош и сервисирање;
- сервисни центри во Република Македонија како и сервисен центар во регионална дирекција, на чие подрачје се продадени над 600 фискални апарати;
- најмалку едно одржување во годината како превентивно одржување;
- поправка или замена на фискалната апаратура во текот на 36 часа од барањето за интервенција од корисникот на апаратурата на самото место;
- техничар на не повеќе од 300 фискални апарати во сервисната област.

Член 17

Доколку производителот на одобриениот модел на фискална апаратура не се придржува кон условите од член 16 на овој закон издадената дозвола за одобрување на користење на соодветниот модел на фискална апаратура ќе му се одземе со отказан рок од пет месеци, на начин и постапка што ќе ги пропише министерот за финансии.

Член 18

Директорот на Управата за јавни приходи издава дозвола за право на користење на интегриран автоматски систем за управување.

Член 19

Министерот за финансии ги пропишува функционалните и технички карактеристики кои треба да ги имаат фискалните апарати и интегрираниот автоматски систем за управување, постапката и документацијата за нивно одобрување за користење, елементите на фискалната сметка, начинот на проверка и контрола на фискалните апарати и правила за техничко одржување и сервисирање на истите.

Член 19-а

Контролата и проверката на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема ги вршат независни акредитирани правни лица овластени од министерот за финансии, кои ги исполнуваат условите кои се однесуваат на опремата, кадарот, локациските и просторните услови.

Изборот на правното лице од став 1 на овој член се врши по претходно објавен јавен повик во најмалку два дневни весници што излегуваат на територијата на Република Македонија и во „Службен весник на Република Македонија”.

Министерот за финансии го пропишува начинот на избор и поблиските услови за овластување на правното лице од ставот 1 на овој член кои се однесуваат на опремата, кадарот, локациските и просторните услови.

Член 20

Управата за јавни приходи воспоставува регистар на одобрен фискален систем на опрема.

Член 20-а

Управата за јавни приходи врши контрола над спроведувањето и примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Контролата ја вршат даночните контролори.

За вршење на контролата на даночниот обврзник му се доставува работен налог непосредно пред започнување на контролата.

Доколку при вршењето на контролата, даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник нема воведено фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 30 дена за даночен обврзник правно лице и 30 дена за даночен обврзник физичко лице.

Доколку при вршењето на контролата даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник прометот не го регистрира преку фискален апарат или не издава фискална сметка на купувачите, односно на корисниците на услугата, составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 15 дена за даночен обврзник правно лице и 15 дена за даночен обврзник физичко лице.

Доколку даночниот обврзник во рокот определен со решението од ставот (4) на овој член, не ги отстрани утврдените незаконитости Управата за јавни приходи ќе донесе времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од:

-60 дена за даночен обврзник правно лице и

-60 дена за даночен обврзник физичко лице.

Против решението од ставовите (4), (5) и (6) на овој член даночниот обврзник може да изјави жалба до Министерството за финансии.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 20-б (се брише)

Член 20-в (се брише)

Член 20-г

За констатирана незаконитост од член 20-а став 4 од овој закон покрај решението за изрекување временна забрана за вршење дејност, на даночниот обврзник даночниот контролор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со член 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од став 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во член 21-б од овој закон.

Во записникот за контролата се констатира издавањето на поканата од ставот 1 на овој член.

Член 20-д

На даночниот обврзник на кого му е изречена мерка забрана за вршење дејност поради немање на фискален апарат, а во рокот на траење на забраната за вршење на дејност набави и има намера да инсталира фискална апаратура, Управата за јавни приходи ќе му овозможи влегување во деловните простории заради вршење на работи сврзани со нејзиното ставање во функција.

Член 20-ѓ

На барање на даночниот обврзник на којшто му е изречена привремена забрана за вршење на дејност заради непоседување на фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, Управата за јавни приходи, за време на траењето на забраната за вршење на дејност, ќе го отпечати деловниот простор и ќе му дозволи да продолжи со вршење на дејноста во истиот, доколку даночниот обврзник набавил и инсталирал фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања и ја платил глобата утврдена во поканата за нејзино плаќање.

Член 20-е (се брише)

Член 20-ж

За констатирана незаконитост од член 20-а став 5 од овој закон покрај решението за временна забрана на вршење на дејност во деловната просторија, на даночниот обврзник даночниот контролор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со членот 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од став 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во членот 21-б од овој закон.

Член 20-з (се брише)

Член 21

Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок ако:

- 1) на видно место не поставил соопштение со кое го информира купувачот на добро, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка (член 7),
- 2) не го чува контролниот траг од фискалната сметка во објектот (член 8 став 2);
- 3) не води книга за дневни финансиски извештаи (член 11 став 4);
- 4) не закупи и не регистрира резервна фискална апаратура (член 13).

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точки 1, 2 и 3 на овој член.

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точка 4 на овој член.

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 21-а

Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок ако:

- 1) издаде сметка која не ги содржи пропишаните елементи (член 5 став 1);
- 2) не води итна сметководствена книга за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 12 став 2);
- 3) не ги чува и одржува во исправна состојба фискалните апарати (член 14 став 1).

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точка 1 на овој член

Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) точки 2) и 3) на овој член.

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот (1) точка 1 на овој член.

Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот (1) точки 2) и 3) на овој член.

Член 21-б

Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок ако:

- 1) не воведи и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања (член 2 став 1);
- 2) не издава фискална сметка за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 2);
- 3) не издава парагон блок за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 12 став 2) и;
- 4) не набави одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања (член 2 став 2);

Глоба во износ 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член

Глоба во износ 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 22

За прекршоците од член 21-б на овој закон за правното лице може да се изрече привремена забрана за вршење на одделна дејност во траење од една година.

За прекршоците од член 21-б на овој закон за одговорното лице кај правното лице и за даночниот обврзник - физичко лице може да се изрече забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една година.

Член 23 (се брише)

Член 23-а

За прекршокот од член 21-б став 1 точки 1 и 2 од овој закон од страна на даночниот контролор на самото место ќе му се издаде покана за плаќање на глоба на :

-даночниот обврзник-правното лице за глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност;

-одговорно лице во правното лице, за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност и

-даночен обврзник-физичко лице за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во рок од осум дена од приемот на поканата од ставот 1 на овој член, даночниот контролор поднесува барање за

поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висината утврдена во членот 21-б од овој закон.

Член 24

Примена на фискална апаратура според овој закон ќе започне од :

- 1 август 2001 година до 30 ноември 2001 година - за даночни обврзници чиј промет е над 20.000.000,00 денари во 2000 година, како и за даночни обврзници кои вршат угостителска дејност и трговија на мало - маркети и на промет на нафтени деривати на мало (бензиски пумпи);
- 1 август 2001 до 28 февруари 2001 година - за даночни обврзници чиј промет е над 10.000.000,00 денари во 2000 година;
- 1 август 2001 до 31 мај 2002 година - за останати даночни обврзници и обврзници чиј што начин на продажба бара мобилен фискален апарат.

Член 25

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од :

- член 54 и член 59 став 1 точка 6 од Законот за данокот на додадена вредност;
- член 14 став 1 точка 3 и член 49 став 1 точка 12 од Законот за трговија;
- член 31 став 1 точка 3 и член 46 став 1 точка 10 од Законот за вршење на туристичка и угостителска дејност.
- член 60 и член 144 став 1 точка 4 од Законот за персонален данок од доход.

Член 26

Министерот за финансии во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го донесува актот од член 19 на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.